

Klargjøring til sterilisering – inspeksjon og pakking

Grunnkurs i dekontaminering

Eivind Espeland

Seksjonsleder

Avdeling for smittevern

OUS-Rikshospitalet

Klargjøring til sterilisering

- Kontroll av utstyret
 - Visuell kontroll
 - Instrumentpleie
 - Funksjonstesting

Visuell kontroll

- Synlig rent både innvendig og utvendig
- Uten sprekker og rust
- Kontroller kritiske punkter:
 - Ledd, bokslås, hengsler, takkete/ru flater, skjulte rom/hulrom
- Blod, kroppsvæske, rester av vev og uønskede stoffer
- Bruk aldri alkohol (sprit) til å fjerne smuss. Alkohol fikserer proteiner på overflaten og trenger dårlig inn i organisk materiale
- Hvis utstyret ikke er rent må det tilbake til start i dekontamineringsprosessen

Ulike hjelpemidler

- God belysning
- Lupelampe eller forstørrelsesglass med 3-6 dioptr forstørrelsesglass
- Medisinsk trykkluft til hulromsutstyr / rørformet utstyr
- Hvis det er mulig bør hulromsutstyr gjennomlyses
- Boroskop kan filme innsiden av utstyret

Kontroll av hulromsutstyr

- Urenheter og fortetninger vil forhindre sterilisering av innvendige flater.
- Et hjelpemiddel skal være medisinsk trykkluft for å gjennomblåse utstyr som har kanaler/hulrom.
- Hvis det er mulig bør hulromsutstyr gjennomlyses.

Rust

- Instrumenter med rust kan ikke brukes til pasientbehandling
- Rusten kan smitte over på andre instrumenter, de må derfor vaskes separat
- Rust kan isolere for desinfeksjon og sterilisering
- Kan skjule urenheter og føre til smitte

pxhere

Nye instrumenter

- Alle nye instrumenter må reposseseres før det tas i bruk så fremt noe annet ikke er spesifisert i bruksanvisningen
- Vask nye og gamle instrumenter separert første gangen
- Instrumenter som har vært på reparasjon må også reposseseres som vanlig før det tas i bruk
- Mange stålinstrumenter bør reposseseres flere ganger for å bygge opp det rustbeskyttende laget på overflaten – snakk med leverandør

Misfarget utstyr

- Hvis misfargingen ikke kommer av vanlig bruk, kommer den som regel fra represseringen
 - Kjemikalierester
 - Dårlig renhold
 - Vannkvalitet
 - Vaskemidler
- Det er viktig å risikovurdere bruken og identifisere årsaken
 - Leverandør/produsent
- «Det røde heftet» fra www.a-k-i.org inneholder mye informasjon om dekontamineringsprosessen

Hvorfor instrumentpleie?

- Instrumenter som fungerer optimalt bidrar til en vellykket behandling for pasienten
 - Bevarer utstyrets egenskaper og forlenger levetiden
 - Les bruksanvisningen og følg instruksjonene
 - Feil vedlikehold kan føre til at garantien ikke gjelder
 - Alle reparasjoner må utføres av autorisert verksted

Instrumentpleie

- Instrumentene må være avkjølte
- Smør bevegelige ledd og deler før funksjonstesting
- Bruk fremgangsmåte og produkter anbefalt av produsent
- Pass på at oljen egner seg for sterilisering
- Bytt ut deler når det er tegn på slitasje
- Ha en plan for forebyggende vedlikehold og investeringer

Motorisert utstyr

- Utstyr som trenger spesialbehandling
- Følg produsentens anbefalinger
- Bruk kun midler anbefalt av produsenten

Funksjonstesting

- Skal gjøres på rent, tørt og kaldt utstyr
- Kontrollere at utstyret fungerer som det skal
 - Er saksen skarp?
 - Er leddene bevegelige?
 - Er de spisse instrumentene fortsatt spisse?
 - Gripeevne

Optisk utstyr

- Sensitivt utstyr som må behandles forsiktig og etter produsentens instruksjoner
- Små, svarte prikker i bildet er et tegn på fiberbrudd
 - Mer enn ~ 30 % brudd – kabelen må erstattes

Pakking av utstyr til sterilisering

Pakking av utstyr til sterilisering

- Det finnes forskjellig emballasje til de forskjellige steriliseringsmetodene
- Det er viktig at emballasjen passer til steriliseringsmetoden
- Emballasjen skal være laget etter gjeldende standarder:
- **NS-EN ISO 11607-1**

Emballasje for sluttsterilisert medisinsk utstyr - Del 1: Krav til materialer, sterile barriersystemer og emballasjesystemer (ISO 11607-1)

- **NS-EN ISO 11607-2**

Emballasje for sluttsterilisert medisinsk utstyr - Del 2: Valideringskrav til formgiving, forsegling og sammensetting (ISO 11607-2)

Uegnet steriliseringsemballasje

- Skrin som ikke er tett vil ikke holde instrumentene sterile etter sterilisering
- Aluminiumsfolie og andre husholdningsprodukter skal ikke brukes som steriliseringsemballasje

Hensikten med innpakking av utstyr

- Å bidra til at sterilisering blir oppnådd
- Å beholde utstyret sterilt
- Å assistere aseptisk åpning
- Å bevare funksjonalitet
- Å holde instrumentene i orden
- Å effektivisere pasientbehandling

Gjenbruksemballasje

- Metallbokser, plastbeholdere og sterile konteinere.
- Kan vaskes, desinfiseres og steriliseres
- Må kontrolleres ved gjenbruk. Ekstra forholdsregler for sterilfilter
- Økonomisk og miljøvennlig
- Tungt å håndtere
- Lager mye lyd ved håndtering

Engangsemballasje

- Papir-plast-rull/pose
- Kreppet papir
- «Non-woven» ark og plastfilm
- Poser av medisinsk papir

Plast/papirpose

- Gjennomsiktig
- Plastsiden er ikke porøs
- God mikrobiell barriere
- Kan forsegles med varmesveising
- Velg korrekt størrelse
 - Vanndamp: maks 2/3 av posens volum skal fylles
 - Poser med belg kan brukes, vær obs på kondens
- Plasser håndtak o.l. mot åpningsretningen
- Merk posen med steriliseringsdato
- Lastes plast mot plast og papir mot papir i sterilisatoren

Beskyttelse av skarpe gjenstander

- Spissbeskytter kan brukes
- Det er viktig å passe på at den ikke sitter for stramt, er kompatibel med steriliseringsmetoden eller hindrer steriliseringsprosessen

Pakking med papir

- Konvoluttmetode
 - Tolags innpakking
 - Sekvensielt, brett ett lag av gangen
 - Bruk samme rekkefølge på arkene hver gang
 - Unngå å lage luftkanaler
 - Fest med steriliseringsteip

Lukkemetoder

- Emballasjen kan lukkes med sveisemaskin
 - Varmeforsegling
 - Pass på at emballasjen ikke brettes, det kan lage luftkanaler
- Manuell lukking med steriliseringsteip
 - Brett inn hjørnene
 - Brett ned cirka en centimeter tre ganger
 - Fest med striper med steriliseringsteip
- Manuelt lukkede poser har kortere holdbarhet enn varmforsiglet